
NAȘTEREA UNEI MEDALII ÎN CONCEPȚIA SPECIALIȘTILOR DE LA MONETĂRIA STATULUI

Gheorghe VASILIU*

Cuvinte cheie: *Monetăria Statului, medalie, matriță, meșter gravor, pantograf, lingouri.*

Keywords: *Mint State, medal, template, master engraver, pantograph, bullion.*

Abstract

State Mint functioned after Romania's Monetary Law promulgated on April 22, 1867. Inaugurated on 24 February 1870 Mint State had engaged in minting currency of Romania named LEU and its subdivision named BAN. Since 1937, in collaboration with the Ministry of National Defense of Romania, the State Mint and diversified production running medals and military decorations. This tradition continues today.

Monetăria Statului continuă tradiția de batere a monedelor și medaliilor care a fost concepută încă din anul 1870 de către Monetăria Națională a României.

În trecut toate matrițele se fabricau în străinătate sub concepția unor creatori din țările respective.

Începând cu anul 1935 atunci când s-a reînființat instituția, monetăria și-a format proprii artiști gravori cum ar fi: Haralambie Ionescu și Ștefan Grudinschi.

De remarcat că cei mai cunoscuți medaliști ai zilelor noastre sunt și elevi ai marelui artist sculptor Haralambie Ionescu.

Remarcăm sculptori medaliști ce au activat la Monetăria Statului pe: Gheorghe Adoc, Ștefan Grudinschi, Vasile Gabor, Constantin Dumitrescu, Maximi Han Fetița și alții care și-au prezentat machetele spre realizare prin această instituție.

Încă din anul 1999, monetăria a luat inițiativa de a emite medalii de artă proprii și a debutat cu:

- Eclipsa Totală de soare din 11 iunie 1999

Omagiul artiștilor monetăriei adus lui Mihai Eminescu din Anul Internațional Eminescu – 2000, medalie dedicată morții Papei Ioan Paul al II-lea – 2005, medalie dedicată anului internațional Mozart din 2006, precum și orice comandă venită din partea solicitanților cu diverse activități comemorative.

Nașterea unei medalii impune o serie de pași de urmat, astfel:

La început apare doar o idee care apoi prinde o formă, pe care sculptorul medalist o desăvârșește într-o bucată de ipsos. Pentru a realiza o medalie este nevoie de simț artistic, cunoștințe istorice dar și noțiuni de heraldice.

* Colonel în rezervă, membru Societatea Numismatică Română, Filiala Bârlad, membru în Comitetul director al Federației Filatelice Române.

După ce artistul creatorul realizează o schiță a medaliei, acesta se documentează prin anumite desene sau poze după care se realizează desenul final al medaliei.

Sculptorul medalist hotărăște în funcție de desen ce părți se vor modela și ce părți se vor lucra direct în ipsos.

Macheta din ipsos se va realiza la o scară care să permită obținerea unor detalii cu acuratețe, inclusiv legenda se va realiza manual de către sculptor. Dar există și medalii la care legenda se va executa la mașina de gravat, dar acestea nu sunt creații proprii ale sculptorului medalist.

După macheta de ipsos se toarnă un model de rășină sau de bronz în funcție de detaliile acesteia. Acest model va fi redus cu ajutorul pantografului la dimensiunea dorită, realizându-se pozitivul original după care se vor bate restul de pozitive și negative de lucru. De remarcat că pozitivul original se retușează de către gravor manual pentru a putea evidenția detaliile care nu au reușit a fi realizate prin pantograf.

Pozitivul retușat se călește și după aceea se presează. De asemeni se călește și un negativ după care urmează șlefuirea negativului piesei de către gravor și retușarea lui dacă este cazul.

Aceleași operațiuni se fac și pentru reversul medaliei.

Fabricarea rondelilor începe cu elaborarea aliajului care poate fi din aur, argint, bronz, aluminiu sau tombac (un amestec de metale bine structurat). Aliajul respectiv se toarnă în lingouri care se aduc la grosimea dorită prin laminări repetate.

Din structurile de tablă realizate se obțin rondelile prin ștanlare. Acestea se decupează și se supun unui tratament termic de recoacere pentru a li se înmuia structura cristalină. Executarea propriu-zisă se face prin presarea rondelilor în funcție de înălțimea reliefului medaliei, presare care se face de mai multe ori. De remarcat că după fiecare presare, medalia se recoace pentru a deveni din nou moale.

După operația de presare, medaliile se strunjesc pentru a se îndepărta materialul în exces de pe margini.

După strunjire medaliile se supun unui procedeu chimic prin care se obține așa zisa patină și se lăcuiesc (proof).

Medaliile clasice se realizează la dimensiunile de 50 mm; 60 mm și 70 mm.

Așa se naște o medalie, o mică operă de artă care în decursul timpului devine o parte a istoriei României și nu numai.